

Posudek oponenta na magisterskou práci Bc. Markéty Vohralíkové – Houškové:

Vztah hierarchického postavení ve skupině s osobnostními charakteristikami a melaninovým zbarvením u holuba domácího (*Columba livia f. domestica*)

Magisterská diplomová práce obsahuje 111 stran textu, který se opírá o 93 zdrojů citovaných údajů. Studie se zaměřila na vztah mezi hierarchickým postavením ve skupině na jedné straně a osobnostními rysy chování a zbarvením peří na druhé straně u holuba domácího. Tato forma je již dlouhou dobu objektem behaviorálních studií, které přinesly mnoho zajímavých poznatků a nejinak je tomu i v tomto případě.

Předkládaná práce zrcadlí obrovské množství práce, které ať už autorka nebo její kolegyně musely odvést nejen při vlastních testech ale především při chovatelské péči o holuby. Získaná data tak představují velmi cenný badatelský materiál. Důkladně testované hierarchické postavení holubů již samo o sobě zde bylo provedeno velmi důkladně nejen na základě výsledku dyadické konfrontace, ale bylo doprovázeno podrobným popisem a analýzou chování při vzájemných interakcích. Pozornost byla věnována mnoha parametrům, které pak byly zpracovány mnohorozměrnými metodami. A zde začíná napínavá stránka bádání, neboť k získaným poznatkům byly hledány vazby na osobnostní rysy holubů, které měly odhalit při exploraci nového prostředí nebo neznámých objektů. A studie ještě pokračovala v hledání vazeb na zbarvení peří. Toto pracoviště si již v analýzách barevných povrchů zvířat získalo velké renomé, a to se projevilo také v této studii. Metodická stránka je propracovaná s užitím originálního programu na zhodnocení barevných ploch. Finální výsledky nejsou sice nijak výrazné, jak si asi školitelka s autorkou představovali, nicméně v diskusi je vše podrobně rozebráno a s velkou mírou pravděpodobnosti osvětleno.

Text byl pro oponenta poněkud náročnější jednak především myšlenkově, ale také šroubovaností vět a občas k tomu přispěly i obyčejné chyby (např. str. 38 – „kdy až teprve po jejich ukončení mohly být stejná klec využita k testování“; (viz Obrázek XY dále); str. 40 – „žijící ve stejnou dobu skupině“; str. 95 dole – „PC1NETklec“ – správně PC2.NETklec). Některé části jsem proto musel číst několikrát, ale bylo to nakonec užitečné, protože jsem si z toho odnesl mnoho nových poznatků a inspirací. Rozhodně je to studie hodná zvýšené pozornosti, a tak bych měl ke studii ještě několik dotazů a poznámek navíc:

Str. 30 1. odst – „... kdy tmavě zbarvení samci vykazují obecně vyšší hladiny tohoto pohlavního hormonu a jsou více sexuálně aktivní a pravděpodobně i dominantní, ale také se lépe vypořádávají se stresem.“ Je třeba upozornit že obecně hladina hormonu je jen jedna stránka regulace. Tou druhou je počet receptorů, na které hormon dosedá a tím spouští účinek. Ještě důležitější, než je absolutní hladina, je pak schopnost změny (nárůstu) hladiny.

Str. 39 – byla věnována pozornost také vyhýbání se testu na základě předchozí zkušenosti?

Str. 43, Tab.1 – prvek agonistického chování: chůze; kontext: míra aktivity a motivace; popis: doba trvání chůze po prostoru arény. Tento zápis není jasný.

Str. 48 nahoře – „Jediná osa však nestačí k potvrzení existence a podobě personality u *C. livia f. domestica*.“ Formulace není jasná

Str. 50 – jakou výhodu představovalo přidávání exploračních sledování/sezení, dokud nebyly prozkoumány obě misky? Explorativnost jedince nebylo možno odhadnout z jednoho testu?

Str. 54 nahoře – „Prvky individuálního chování v exploračních testech nového prostředí (NETbox a NETklec) a testech neofobie (NOT1 a NOT2) byly zvoleny a sjednoceny tak, aby odpovídaly nejen

chování ve všech personalitních testech, ale také projevům míry explorační hierarchie (viz Tabulka 1), a mohly být použity pro analýzu individuálního chování pomocí PCA (viz Kapitola 6).“ A kdyby to nebylo uděláno, co by se stalo?

Str. 61 – „V kontextu jiných prací bývá individuální chování v případě korelací os z různých testů též označováno jako behaviorální syndrom.“ Formulaci je třeba vysvětlit

Str. 64, obr. 1 – Parametrická korelace nebo Spearmanova? Co platí?

Str. 66 PCA celková analýza – Kontinuální text je plný zkratk, závorek, číslic, přehlednosti výsledků by prospěla tabulka

Str. 76/77 - Opakovatelnost jednotlivých PC os byla počítána nejprve s odfiltrovanými faktory podmínek interakce, které na ni měly dle modelu signifikantní vliv (AGE, W, DI, AGEs, Ws, DIs) (viz podkapitola 7.1.1.1), a poté naopak bez těchto faktorů, což by mělo ukázat jen na samotné konzistentní individuální chování. – myšlenka není jasná

Str. 88 – jaký je rozdíl mezi první osou (PC1.NET), která je výrazně korelována s „projevy aktivního zájmu o prezentované objekty“ a druhou osou, která je sycena prvky „primárního zájmu o prezentované objekty“. Jaký je rozdíl v těchto názvech?

Str. 92 nahoře – „...byla pomocí funkce *ranef* v programu R stanovena jednotná závislá hodnota (Ranef.NET a Ranef.NOT) pro rozdíl mezi předpokládanou průměrnou hodnotou, odpovědí, zvolené spojující vysvětlované proměnné v rámci testované skupiny a reakcí každého jedince...“ Popis statistického zpracování není jasný.

Str. 107 nahoře – „Při srovnání individuálních markerů výkonnosti v jednotlivých personalitních testech a agonistických interakcích však byly gradienty variability syceny vždy pouze markerem výkonnosti jednoho testu a nelze proto hovořit o existenci personalit u holubů.“ Proč to není možné?

Shrnutí: Markéta Vohralíková předkládá diplomovou práci, která je založena na velkém materiálu a originálně sestaveném souboru testů. Magistrantka přesvědčila nejen o svých schopnostech k experimentální práci, ale také tvůrčích schopnostech o této práci sepsat adekvátní zprávu ve formě diplomové práce. Není pochyb o tom, že alespoň část těchto poznatků bude spolu se školitelkou publikována, a tak je mi milou povinností doporučit tuto studii k obhajobě.

V Českých Budějovicích 28. 8. 2020

prof. RNDr. F. Sedláček, CSc.